

saa megen Vægt derpaa, før man var paa det rene med, hvad det kostede, thi, sagde han i den Forbindelse, man kan ogsaa købe Guld for dyrt. At Adskillelsen har sine store Fordele i Retsplejen, derom kan der ikke være Tvivl. Men jeg kan ikke skønne rettere end, at naar henses til det indskrænkede Omraade, indenfor hvilket nederste Instans skal fælde Dom, saa maa jeg sige, at selv om den for de øvre Instanser skal lede Forundersøgelsen, kan jeg ikke skønne rettere, end at man med Tryghed kan gaa den Vej, her er foreslaaet, der giver den sigtede tilstrækkelig Beskyttelse.

Men jeg er ligesom den sidste ærede Taler ganske uenig med den ærede Ordfører for Flertallet i den Betragtning, at det skulde være en Fordel, at Dommeren gennem Politimestervirksomhed er kendt med Befolkningen og derved havde bedre Evne til at dømme. En af Venstres allerbedste Penne, en Mand, som jeg nu tror er gaaet helt ud af Bevidstheden, nemlig Oldenburg, som har skrevet nogle ganske fortrinlige politiske Pjecer, sagde i sin Tid, og deri er jeg enig med ham, om end jeg var ganske uenig med ham om mange Ting, at Højesteretsassessorerne maatte være saaledes stillede, at de ikke havde noget som helst med privat Virksomhed at gøre. Det var en Betingelse for, at de ganske uhildet kunde dømme, at de havde en saadan Uafhængighed. Hvis den Betragtning er rigtig, tør jeg vel sige, at hvad der gælder Højesteretsdommerne, maa ogsaa gælde Underrettsdommerne. Det er naturligvis heldigt, at en Dommer er en Mand, der har almindelig Menneskekundskab, men det er ikke altid, at Politimesteren har det, det behøver i alt Fald ikke at være Tilfældet.

Man adskiller altsaa ikke Anklagemyndigheden fra Domsmyndigheden, men man gaar jo til i allerhøjeste Grad at begrænse den inkvisitoriske Procesmaade i Strafferetsplejen. Som nævnt, er det jo kun de mindre Sager, de meget smaa Sager, som Underrettsdommeren skal fælde endelig Dom i. Selv om han end skal varetage det offentlige Interesse, staa paa dets Vegne som Anklager, som den, der skal skaffe Bevismateriale til Stede, vil han jo i mange Tilfælde ikke være den virkelige Dommer. Det er ham ikke om at gøre at drive Tilstaaelsen frem fra den sigtede. I Lovforslaget gives der en Række af Garantier af større eller mindre Omfang, og som ere af større eller mindre Værdi. Men det forekommer mig, at naar

man tager dem alle sammen, vil der i dem — ogsaa i Tillid til vor Dommerstands retskafne Tænkemaade — formentlig være givet den sigtede Garanti for, at den Forundersøgelse, som Underrettsdommeren foretager, sker upartisk. Men det er jo selvfølgelig ikke nogen let Stilling samtidig at varetage den sigtedes Tarv og — som en Art Anklager — varetage det offentlige Tarv. Men Tilvejbringelsen af Bevismaterialet maa dog fremtidig i ringere Grad paalægges denne Dommer; det maa blive en Opgave for Politimyndighederne, og det er jo ogsaa en Forudsætning i det Forslag, som her foreligger, at det ikke kan gennemføres, uden at der samtidig er vedtaget en Lov om en Udvidelse af Politimyndigheden. I Tildelingen af en Forsvarer faar den sigtede en meget stor Hjælp; han staa da ikke værgeløs overfor Dommeren. Han kan hos Forsvareren søge Raad og Hjælp, og han er paa den og, som sagt, paa anden Maade ganske sikkert i tilbørlig Grad beskyttet mod Overgreb.

Det ærede Medlem, som nylig talte, udtalte, at det var vel et Fremskridt, at naar en sigtet havde tilstaaet, kunde han naar som helst tage Tilstaaelsen tilbage, men at Dommeren dog kunde blive psykologisk paavirket af, at en saadan Tilstaaelse var given. Denne Opfattelse tror jeg ikke er rigtig, naar den inkvisitoriske Procesmaade er forladt. Saa længe den opretholdes, kan det ærede Medlem have Ret, men naar den forlades, falder en saadan Anke bort. Imidlertid forekommer det mig, at man er gaaet noget vel vidt ved at slaa fast, at naar en Tilstaaelse tages tilbage, er den dermed død og magtesløs. Men det skal jeg ikke komme videre ind paa, ogsaa af den Grund, at jeg ikke er Fagmand paa dette Omraade og ikke har haft Lejlighed til paa nærmere Hold at studere disse Forhold. Men efter det foreliggende Forslag har Forsvareren jo meget vide Beføjelser.

Naar man undtager de Tilfælde, hvor Nævninger skulle anvendes, og hvor Retten selv finder det fornødent, før den fælder Dom, og hvor der i saa Henseende skal ske Undtagelser, har man i øvrigt forladt Umiddelbarhedsprincippet, altsaa opgivet Kravet om, at Bevismaterialet skal bringes direkte frem for den Ret, der skal dømme, og navnlig er man gaaet bort fra, at Vidnerne skulle føres for denne Ret. Vidnerne ville nu — og det vil i allerhøjeste Grad lette Vidneførselen — kun have at give Møde for Underretten i deres egen Underretskreds, og der skulle de møde, selv